

IV.4 Mobilita kvalifikovaných lidských zdrojů

Příliv kvalifikovaných lidských zdrojů ze zahraničí tvoří spolu s čerstvými absolventy terciárního stupně vzdělávání (viz kapitola II.4.) nabídku lidských zdrojů ve vědě a technologiích. Základem pro monitorování pohybu kvalifikovaných lidských zdrojů ve vědě a technologiích na mezinárodní úrovni jsou především veřejně dostupné údaje Eurostatu.

V posledních letech je možno v mnoha zemích pozorovat tendenci k získávání kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí a zároveň jejich rostoucí mobilitu. Zatímco mezi vyspělými zeměmi je bilance mezinárodního pohybu lidských zdrojů poměrně vyrovnaná, existuje obava, že v některých rozvojových zemích zesílí tzv. „únik mozků“ a promítne se negativně do stagnace jejich ekonomického rozvoje.

Mezinárodní srovnání je poměrně složité s ohledem na nedostatek datových zdrojů mapujících trvalé či dočasné toky a na nástroje jejich měření na národních úrovních. Základní kámen údajů prezentovaných v této kapitole tvoří **statistika sčítání obyvatelstva**, která proběhla ve většině členských zemí v roce 2001. Tyto údaje představují podíl všech zaměstnaných kvalifikovaných lidských zdrojů (HRST), které změnilo zaměstnání během referenčního období. Časový vývoj v evropských zemích (obzvláště u původní EU 15) oproti očekáváním ilustruje klesající tendenci ke změně zaměstnání, přičemž muži vykazují větší mobilitu než ženy.

Mezi kvalifikované lidské zdroje patří na jedné straně absolventi terciárního stupně vzdělání, kteří jsou definováni dle Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání ISCED 97¹ zahrnující následující stupně:

- **ISCED stupeň 5B** - v českém prostředí jde o pomaturitní vzdělávání absolvováním studijních programů vyšších odborných škol a konzervatoří,
- **ISCED stupeň 5A** - vysokoškolské vzdělání, které zahrnuje bakalářské a magisterské studijní programy, které nevedou přímo k udělení vědecké kvalifikace a
- **ISCED stupeň 6** - studijní programy, které vedou k udělení diplomu vědeckého stupně.

Zároveň do této skupiny řadíme také kvalifikované lidské zdroje podle zaměstnání v následujících vědeckých či technických povoláních:

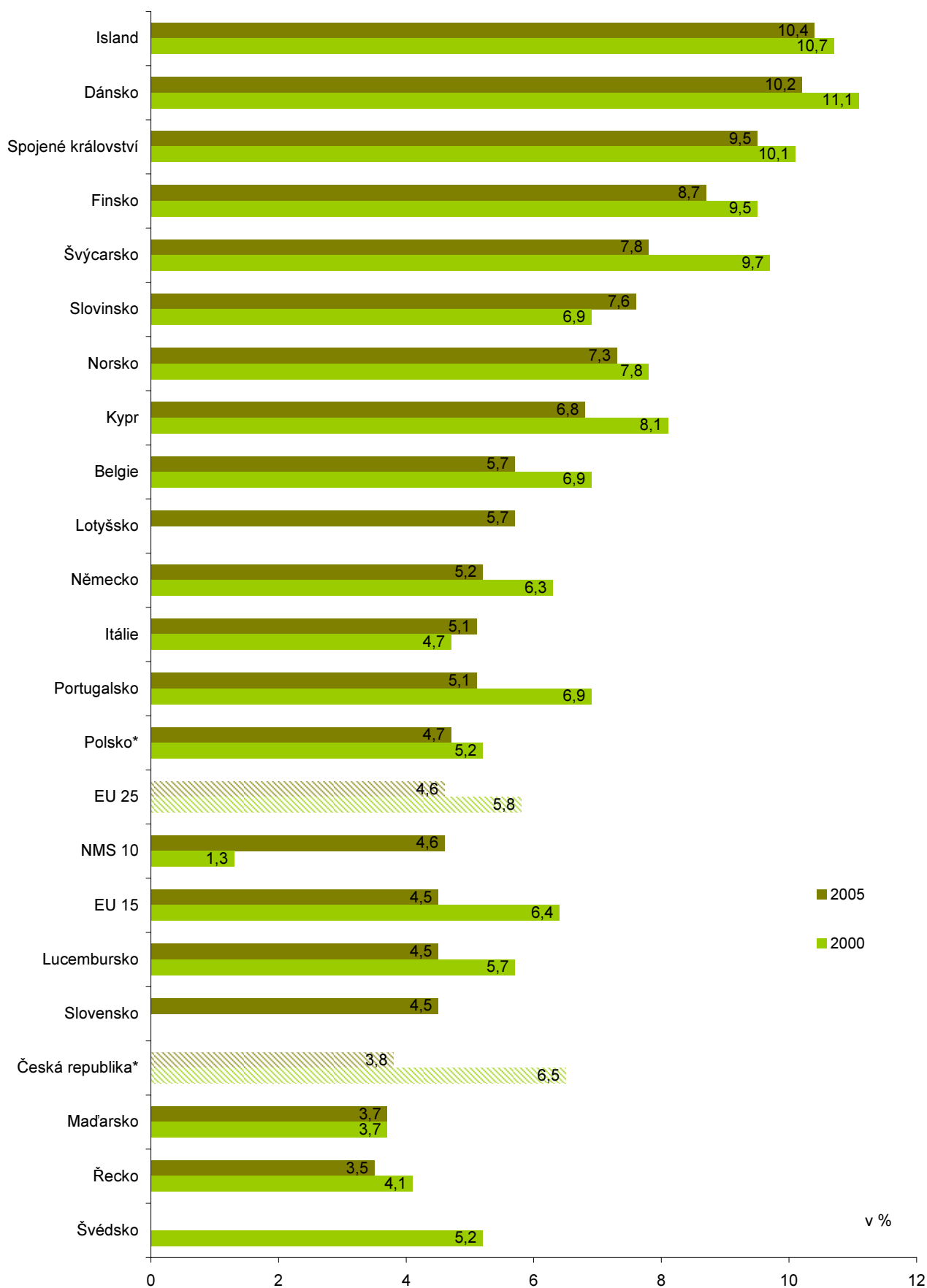
- **KZAM-R 2** – vědečtí a odborní duševní pracovníci
- **KZAM-R 3** - techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech

Do popředí se stále více dostává mezinárodní mobilita studentů obzvláště pak doktorského stupně studia (ISCED 6). Tato skupina lidských zdrojů tvoří nejen „papírově“ nejvzdělanější složku populace, ale zároveň se aktivně podílí na výzkumu a vývoji a představuje tak jádro znalostní společnosti. Vzniklá iniciativa zabývající se monitorováním těchto odborníků na celosvětové úrovni by měla zodpovědět řadu otázek týkajících se držitelů titulu Ph.D. a jejich kariérního růstu.

Údaje o mobilitě kvalifikovaných lidských zdrojů byly získány z Censu v roce 2001 a jsou veřejně dostupné na stránkách Eurostatu v oddíle **Human Resources in Science and Technology**.

¹ International Classification of Education, UNESCO

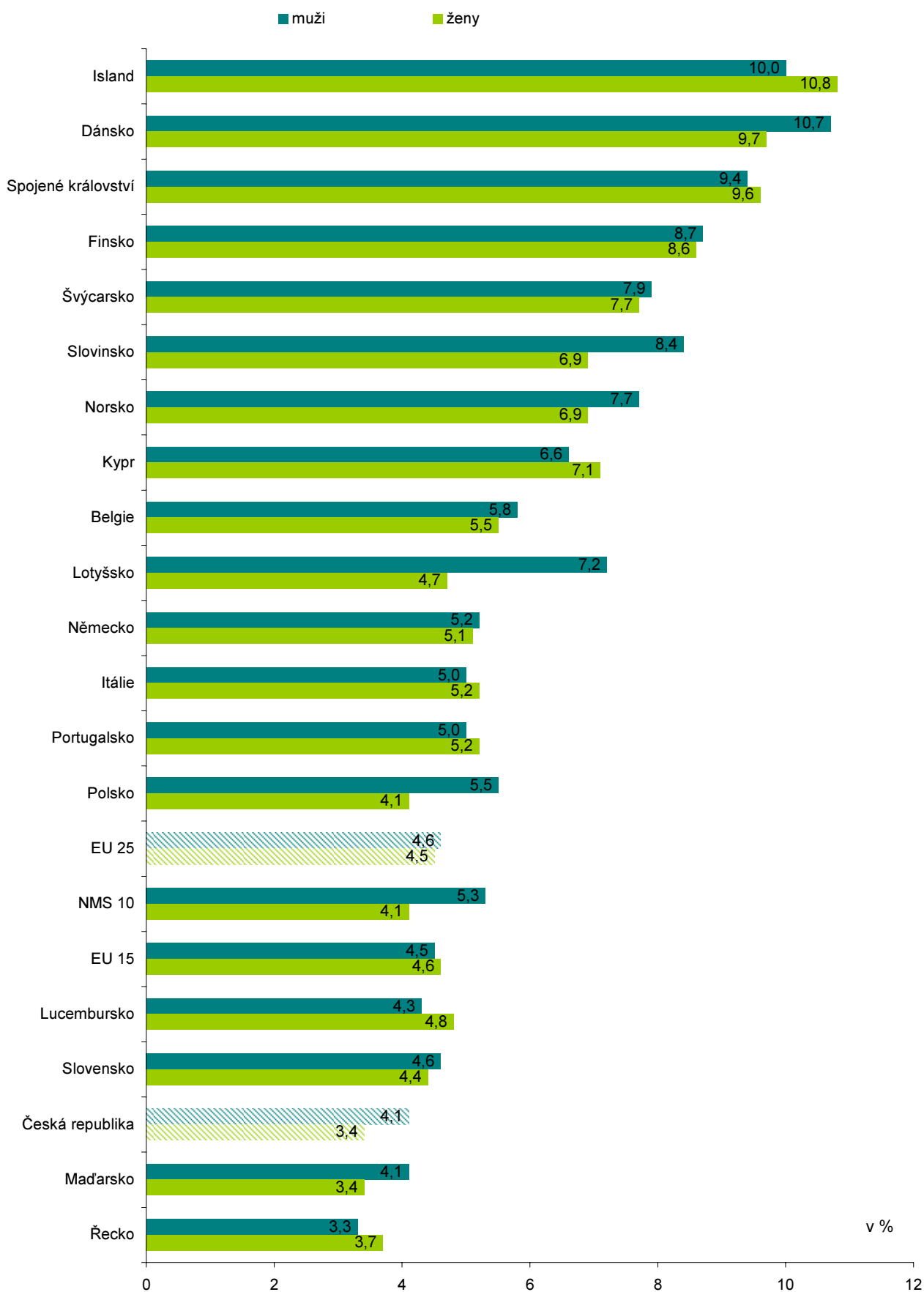
Graf 167 Mobilita kvalifikovaných lidských zdrojů ve věku 25-64 let (% zaměstnaných); 2000 a 2005

* Údaje za rok 2001 a 2005

Zdroj: Eurostat (2006)

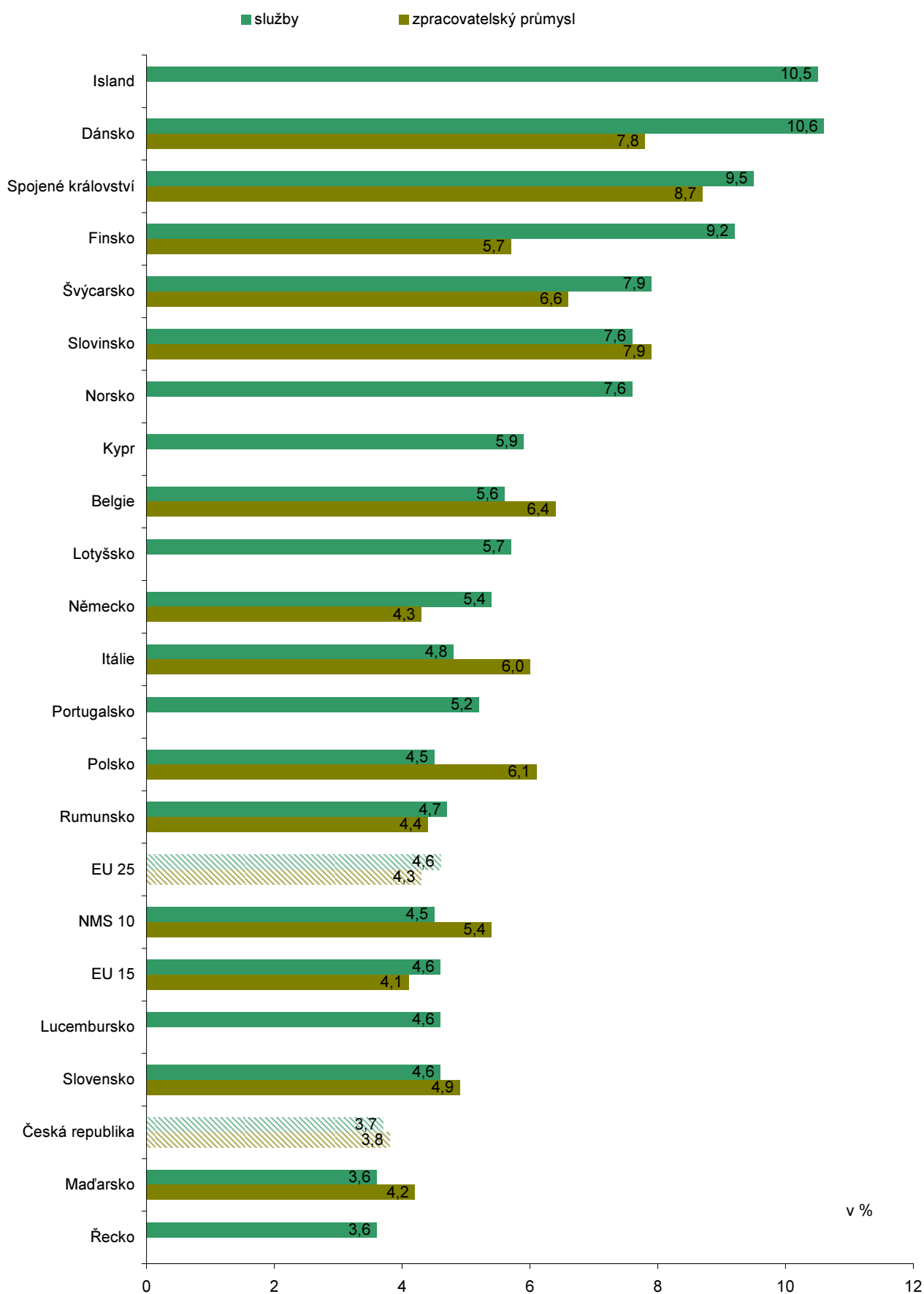
Graf 168 Mobilita kvalifik. lidských zdrojů ve věku 25-64 let podle pohlaví (% zaměstnaných); 2005

v %

Zdroj: Eurostat (2006)

Graf 169 Mobilita kvalifik. lidských zdrojů ve věku 25-64 let podle sektoru (% zaměstnaných); 2005

v %

Zdroj: Eurostat (2006)